

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การออกแบบขั้นตอนและวิธีการวิจัยนั้นเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะนอกจากจะช่วยลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการวิจัยแล้ว ยังช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้ทำหน้าที่ในการตัดสินใจหรือผู้ใช้ผลการวิจัยนี้เพื่อประกอบการตัดสินใจ หรือเพื่อนำไปอ้างอิงมีความเชื่อมั่นในข้อมูลที่เกิดจากงานวิจัยนี้ด้วย

รายงานการวิจัยนี้ได้มีการออกแบบกระบวนการสำรวจและวิจัยออกเป็น 7 ขั้นตอนหลักคือ

1. แนวการศึกษาวิจัย (Research Methodology)
2. กรอบแนวความคิดของการวิจัย (Conceptual Frame Work)
3. การกำหนดคำถามสำหรับการวิจัย (Research Question)
4. การกำหนดสมมุติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)
5. การกำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sampling Procedure)
6. วิธีการและขั้นตอนการเก็บข้อมูล (Data Collection)
7. การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Processing and Analysis)
8. การแปลผลและการเขียนรายงาน (Data Interpretation and Reporting)

ในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวการศึกษาวิจัย

การแสดงกรอบการดำเนินการศึกษาซึ่งจะประกอบไปด้วย 10 ขั้นตอนหลัก คือ

1. การกำหนดสถานการณ์ปัจจุบันและโอกาสของการขยายความร่วมมือ เป็นการกำหนดปัญหาและตั้งชื่องานวิจัย ณ ช่วงเวลาที่จะทำการศึกษาในเรื่องนั้น ๆ
2. การกำหนดวัตถุประสงค์และคำถามการวิจัยเพื่อที่จะหาข้อเท็จจริงจากการศึกษานั้น ๆ และในการวิจัยที่จะทำนั้นจะทำอะไรบ้าง มีความชัดเจนมากกว่า ข้อ 1
3. การออกแบบกระบวนการวิจัยเป็นการเลือกและสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดข้อมูลเพื่อที่จะทำการสรุปผลการศึกษาวิจัย

4. การจัดเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เป็นการนำเครื่องมือที่สร้างหรือจัดหา มาและได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ทดลองใช้ พร้อมทั้งแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปด้วยกับ กลุ่มเป้าหมาย ข้อมูลมี 2 ประเภท คือ

- ข้อมูลทุติยภูมิ เช่น เอกสารข้อมูลทั้งภาครัฐและเอกชน เอกสารการศึกษาวิจัย ข่าวจาก สื่อต่าง ๆ

- ข้อมูลปฐมภูมิ เช่น การตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์

5. การประมวลผลข้อมูล เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากเป็นการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา ดำเนินการเพื่อให้ปรากฏตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้

6. การวิเคราะห์และการแปรผลจากข้อมูลหมายถึงการนำข้อมูลไปให้คอมพิวเตอร์ เพื่อ คำนวณค่าสถิติต่าง ๆ รวมทั้งทดสอบสมมติฐาน

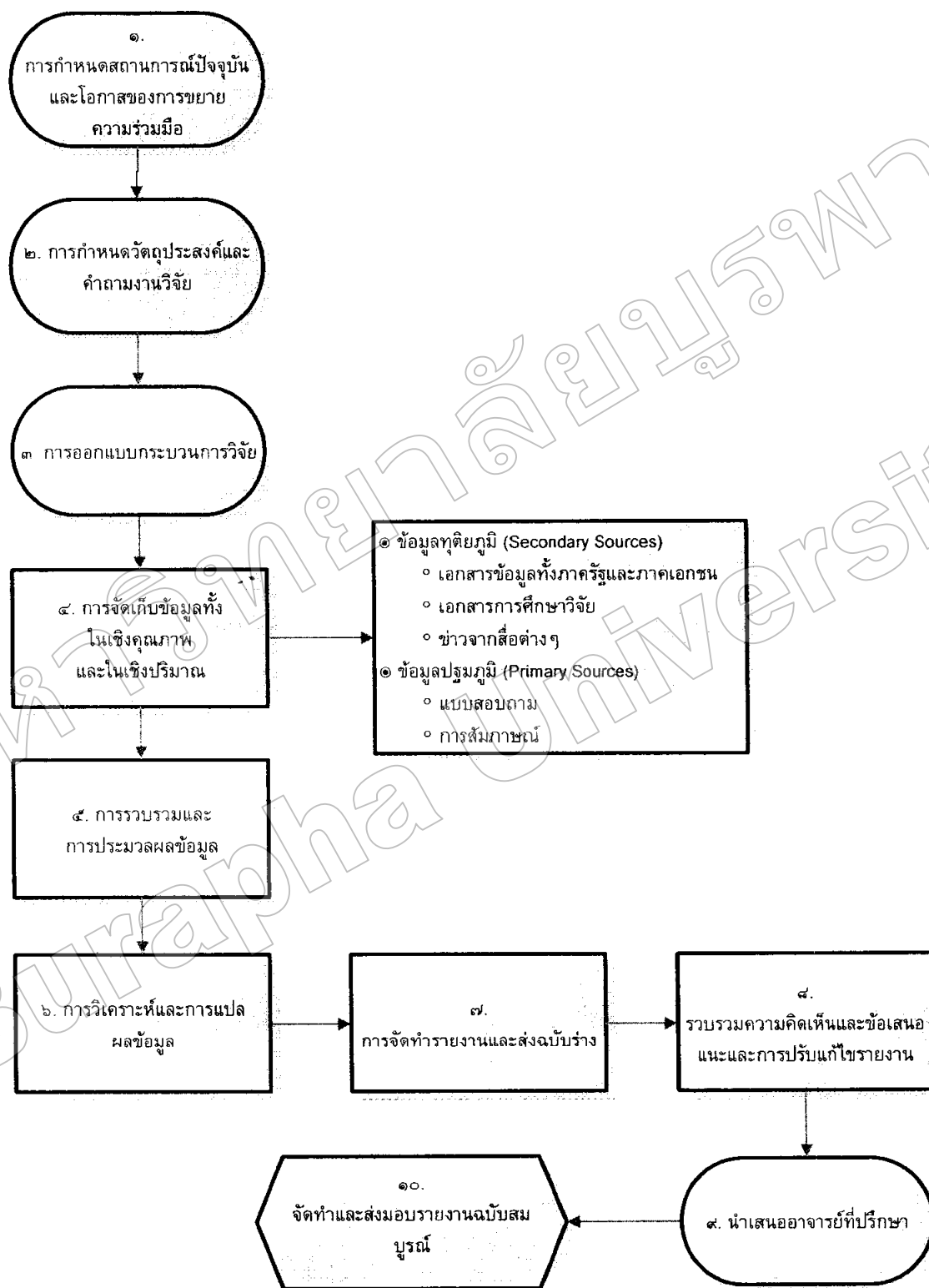
7. การจัดทำรายงานและส่งฉบับร่าง เป็นการนำข้อเท็จจริงที่ได้จาก 6 มาเสนอเป็น รายงานฉบับร่าง

8. รวบรวมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงแก้ไขรายงาน

9. นำเสนอรายงานต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

10. จัดทำและส่งมอบรายงานฉบับสมบูรณ์

จากขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นสามารถที่จะนำมาเขียนเป็นแผนภูมิดังนี้

ภาพที่ 3-1 แนวทางการวิจัย

กรอบแนวความคิดของการวิจัย

เมื่อการเปิดเสรีการค้าจะเกิดการเข้าสู่ตลาดของกลุ่มแข่งขันซึ่งก็คือผู้ประกอบการต่างชาติ ทำการแข่งขันของตลาดการค้าบริการ โลจิสติกส์เพื่อความรุนแรงยิ่งขึ้นไปอีก ในขณะที่เดียวกันสภาพ สังคมและพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ตลาดเป็นของผู้บริโภคที่สามารถที่จะเลือกใช้บริการที่ตอบสนองความต้องการได้มากที่สุด

เหล่านี้จึงต้องมีการประเมินศักยภาพและขีดความสามารถความพร้อมในการแข่งขันของผู้ให้บริการ โลจิสติกส์ทางขนส่งทางรถไฟและ ICD ของไทย เพื่อหาแนวทางในการที่จะปรับปรุง พัฒนาคุณภาพงานบริการเพื่อการดำรงอยู่ของธุรกิจท่ามกลางการแข่งขันอย่างรุนแรง

การกำหนดคำถามสำหรับการวิจัย

ในการทำงานวิจัยจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายก่อนว่าทำการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาความจริง หรือความรู้ใหม่ๆ ในเรื่องใด โดยใช้วิธีการที่เชื่อถือได้และให้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง และต้องเป็นผลงานที่มีประโยชน์ เมื่อกำหนดปัญหาที่เราต้องการรู้แล้วก็จะทำให้มีเป้าหมายที่ชัดเจน ส่งผลให้การวิจัยนั้น ๆ มีการกำหนดขอบเขตการศึกษาของปัญหาที่แน่นอนและสามารถที่จะกำหนดคำถามสำหรับการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้องชัดเจน

การศึกษานี้มีคำถามคือผู้ให้บริการ โลจิสติกส์ด้านบริการสาขาขนส่งทางรถไฟและ ICD มีความพร้อมและศักยภาพที่จะแข่งขันกับผู้ประกอบการข้ามชาติหรือไม่อย่างไร เมื่อมีการเปิดการค้าเสรี

การกำหนดสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยหมายถึง ผลการวิจัยที่คาดว่าจะเป็น โดยที่จะต้องพิจารณาและศึกษาให้อยู่ในรูปของความสัมพันธ์หรือทิศทางของตัวแปรอย่างน้อยสองตัวขึ้นไป ทั้งนี้สามารถที่จะแตกย่อยออกเป็นสมมติฐานเพื่อนำไปทำการทดสอบทางสถิติ ในการศึกษานี้มีสมมติฐานคือ

สมมติฐานที่ 1

H_0 : ขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ให้บริการไม่ส่งผลให้มีการสนับสนุนให้มีการเปิดเสรี

H_1 : ขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ให้บริการส่งผลให้มีการสนับสนุนให้มีการเปิดเสรี

สมมติฐานที่ 2

H_0 : ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะพบเมื่อมีการเปิดเสรี ไม่ส่งผลให้มีการสนับสนุนการเจรจาการเปิดเสรี

H_1 : ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะพบเมื่อมีการเปิดเสรี ส่งผลให้มีการสนับสนุนการเจรจาการเปิดเสรี

สมมติฐานที่ 3

H_0 : ผลกระทบโดยรวมทางด้านบวกที่มีต่อธุรกิจ ไม่ส่งผลให้มีการสนับสนุนการเจรจาเปิดเสรี

H_1 : ผลกระทบโดยรวมทางด้านบวกที่มีต่อธุรกิจ ส่งผลให้มีการสนับสนุนการเจรจาเปิดเสรี

การกำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ในการวิจัยหมายถึง กลุ่มเป้าหมายที่จะเป็นแหล่งข้อมูลที่จะนำมาศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยไปสรุปอ้างอิงเฉพาะกลุ่มเป้าหมายนั้น ๆ ในการศึกษาครั้งนี้ประชากรคือผู้ประกอบการขนส่งทางรถไฟและกลุ่มผู้ประกอบการ ICD

ตัวอย่าง (Sample) ในการวิจัยหมายถึง ดั้งเดิมที่เป็นส่วนหนึ่งของประชากรที่เลือกมาศึกษา ซึ่งจะมีจำนวนน้อยกว่ากลุ่มประชากร โดยมีลักษณะหรือคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรมากที่สุด

เนื่องจากจำนวนประชากรของผู้ให้บริการ โลจิสติกส์สาขาบริการขนส่งทางรถไฟ และ ICD มีจำนวนน้อย ดังนั้นการทำแบบสอบถามจะครอบคลุมไปกับการสัมภาษณ์โดยที่จะเน้นไปทางผู้ให้บริการที่มีอยู่และดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน โดยการเข้าไปเก็บข้อมูลที่ ICD ลาดกระบังนั้นก็เพราะเป็น ICD ที่ตั้งขึ้นเพื่อทำการขนส่งตู้สินค้าจากกรุงเทพ - แหลมฉบัง ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการที่ให้บริการการขนส่งทางรถไฟมีจำนวนน้อยมาก จึงเก็บตัวอย่างของผู้ให้บริการการขนส่งทางรถไฟที่ให้บริการอยู่ในขณะนี้

การศึกษานี้เป็นเรื่องการจัดทำเขตการค้าเสรีการให้บริการด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ จะส่งผลกระทบในทางกว้างต่อผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในประเทศไทยและประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ครอบคลุมใน ทุกมิติและทุกอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการขนส่งทางรถไฟและ ICD การศึกษานี้จะทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรที่จะศึกษาภายในประเทศโดยจะพิจารณาจากหน่วยงาน และ

องค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการจัดทำเขตการค้าเสรีการให้บริการ โลจิสติกส์ในครั้งนี้

ตารางที่ 3-1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการจัดทำเขตการค้าเสรี

ลำดับ	กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถาม (องค์กร)
1	ผู้ให้บริการขนส่งทางรถไฟและ ICD	40
2	ผู้ใช้บริการด้านการขนส่งทางรถไฟและ ICD	60

วิธีการและขั้นตอนการเก็บข้อมูล

การออกแบบระเบียบวิธีวิจัยนี้จะให้ความสำคัญในเรื่องความน่าเชื่อถือ (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือ กระบวนการและวิธีการวิจัยขณะที่การศึกษาจะใช้ข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันเรื่องการศึกษา ในเบื้องต้นการศึกษานี้จะทำการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ โดยข้อมูลทุติยภูมิจะได้มาจากหลายแหล่งดังนี้

การสืบค้นงานวิจัยต่าง ๆ

การศึกษานี้จะทำการศึกษานเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตการค้าเสรีของภาคธุรกิจบริการและการเปิดเสรีการให้บริการ โลจิสติกส์ซึ่งเคยศึกษารูปแบบแนวทางหรือทิศทางของงานวิจัยที่ได้เคยทำไว้ โดยจะทำการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เช่น คำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยจะทำการทบทวนวรรณกรรมศึกษา (Literature Review) และวิเคราะห์เอกสาร (Data Analysis) และศึกษาข้อมูลจากการรวบรวมสถิติข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในของทั้งในและต่างประเทศจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงคมนาคม เป็นต้น

การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ

จะทำการจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิโดยการสัมภาษณ์เชิงสำรวจ (Explorative Interview) จากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีของภาคธุรกิจบริการและการเปิดเสรีการให้บริการ โลจิสติกส์ของผู้ประกอบการขนส่งทางรถไฟและ ICD หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำลังทำการศึกษา ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์เชิงสำรวจนี้จะถูกนำมาใช้ประกอบการออกแบบและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และ เชิงคุณภาพ (Qualitative Method) เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความเที่ยงตรง สอดคล้อง และมีความน่าเชื่อถือในทางสถิติ และทางวิชาการ การออกแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดตัวแปรเพื่อให้ได้ผลการวัดนั้นได้มีการผ่านการทำสำรวจเบื้องต้น (Pre-Testing) โดยใช้วิธีสอบซ้ำ (Test-Retest Method) โดยนำเครื่องมือไปสอบถามกับกลุ่มเดิมสองครั้งในช่วงเวลาที่ห่างกัน

หลักในการเก็บข้อมูลคือ

1. การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเปิดการค้าเสรีบริการ โลจิสติกส์การขนส่งทางรถไฟและ ICD ในช่วงปีที่ผ่านมา

2. แบบสอบถาม (Questionnaire)

2.1 การแจกแบบสอบถามโดยตรง (Face-to-Face Questionnaire)

2.2 การถามคำถามในแบบสอบถามโดยใช้โทรศัพท์ (Telephone Questionnaire)

2.3 การส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมายโดยวิธีการส่งไปยังกลุ่มประชากร

ผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ โลจิสติกส์สาขาการขนส่งทางรถไฟและ ICD

3. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

เพื่อให้สามารถทราบและเข้าใจลักษณะของความคิดเห็นการดำเนินงานของกลุ่มเป้าหมาย การสัมภาษณ์ในเชิงลึก (Depth Interview) จะถูกนำมาใช้โดยการสัมภาษณ์ในเชิงลึกหรือเชิงคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งจะมีการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย

4. การระดมความคิดเห็น โดยผ่านกลุ่มเป้าหมาย

เนื่องจากการเปิดเสรีของธุรกิจการให้บริการโลจิสติกส์จะมีผู้มีส่วนได้เสียค่อนข้างมาก และมีผลกระทบในวงกว้างต่อผู้เกี่ยวข้องทั้งในระดับปฏิบัติการและระดับผู้บริหารรวมทั้งระดับผู้กำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้นคณะนักวิจัยจะจัดให้มีการสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นรวมทั้งเพื่อให้ทราบข้อมูลในเชิงลึกในมิติอื่น ๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้พัฒนาท่าทีความพร้อมและความเหมาะสมในการเปิดเสรีของธุรกิจการให้บริการ โลจิสติกส์ต่อไป

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จะถูกรวบรวมและมีการประมวลผลทางสถิติโดยการใช้โปรแกรมประมวลผลทางสถิติ (Statistic Package for Social Science; SPSS) โดยนำมาวิเคราะห์ตามหลักสถิติ โดยการค่าทางสถิติดังนี้

1. การวัดค่ากลางต่าง ๆ เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) มัชยฐาน (Median) และ ฐานนิยม (Mode)
  2. การวัดการกระจายต่าง ๆ เช่น ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความแปรปรวน (Variance) ความเบี่ยงเบนเฉลี่ย (Mean Deviation)
  3. การวัดความสัมพันธ์ Spearman Rank Correlation
- ทั้งนี้มีการนำข้อมูลเชิงคุณภาพมาใช้ประกอบการวิเคราะห์และแปลผลร่วมกับการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ

การแปลผลและเขียนรายงาน

เป็นการตอบปัญหาของการศึกษาวิจัยหรือทดสอบสมมุติฐาน นอกจากนี้จะทำการวิเคราะห์ประโยชน์และผลกระทบ (Cost/ Benefit) ที่จะเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ในมิติต่าง ๆ ถ้าหากมีการเปิดเสรีการให้บริการด้าน โลจิสติกส์ระหว่างไทยและต่างประเทศ

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้พบอุปสรรคดังต่อไปนี้

1. การติดต่อขอสัมภาษณ์ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนในเรื่องของการเข้าไปสัมภาษณ์ใน ICD ลาดกระบัง ของบางบริษัท
2. คำถามในแบบสอบถามค่อนข้างที่จะเข้าใจได้ยากสำหรับผู้ประกอบการขนส่งแบบบุคคลธรรมดา
3. การขอเข้าไปสัมภาษณ์ในหน่วยงานของภาครัฐ ไม่ได้รับความร่วมมือโดยได้รับการปฏิเสธ
4. การขาดความรู้ของผู้ประกอบการบางรายที่ไม่สามารถระบุถึงสถานะของตนเองว่าอยู่ในสถานะใด
5. จากการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์กลุ่มตัวอย่างพบปัญหาว่าไม่ทราบว่าใครสมควรเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยเฉพาะในองค์กรที่มีขนาดใหญ่ เนื่องจากว่าการใช้บริการ โลจิสติกส์นั้นไปเกี่ยวพันกับหลายแผนก และยังไม่มีการรับผิดชอบดูแลโดยตรง